ఇండియన్ ఎకానమీ

ఆర్థిక వృద్ధి, జీడీపీ, ఇతర సూచికలు

✪ స్థూల దేశీయోత్పత్తి (జీడీపీ) అనేది నిర్ణీత (ఏడాది) కాలంలో ఒక దేశ ప్రాదేశిక సరిహద్దుల లోపల ఉత్పత్తయిన అన్ని వస్తువులు, సేవల ద్రవ్య విలువ. జీడీపీ సాధారణంగా ఆ దేశ జీవన ప్రమాణాన్ని, ఆర్థిక సౌభాగ్యాన్ని సూచిస్తుంది. ఆర్థిక వ్యవస్థలో అధిక వస్తువులు, సేవల ఉత్పత్తి అక్కడి ప్రజల అధిక వినియోగ స్థాయిని తెలుపుతుంది. అధిక వినియోగ స్థాయి అధిక జీవన ప్రమాణ స్థాయిని సూచిస్తుంది.

విమర్శ: చట్టబద్ధంకాని వ్యవహారాలు, ప్రభుత్వానికి లెక్కల్లో చూపని పన్ను ఎగవేత చర్యల వల్ల ఆ ఆదాయం జీడీపీ పరిధిలోకి రాకపోవడం ప్రధాన లోపం. సమాజ సంక్షేమానికి హాని చేసే కాలుష్యం లాంటివి కలగజేసే నష్టాలు జీడీపీలో లెక్కింపునకు తగిన ప్రాతినిధ్యం వహించవు.

జీడీపీ లెక్కింపు

జీడీపీని లెక్కించడంలో వ్యయ పద్ధతి, ఉత్పత్తి పద్ధతి, ఆదాయ పద్ధతి అనే అంశాలను ఉపయోగిస్తారు. వ్యయ పద్ధతిలో అమ్మకానికి సిద్ధంగా ఉన్న అంతిమ వస్తువుల మొత్తం విలువను లెక్కిస్తే, ఉత్పత్తి పద్ధతిలో మొత్తం ఉత్పత్తి విలువలో నుంచి వస్తువుల వ్యయాలను తీసివేసి, విలువను లెక్కిస్తారు. ఉత్పత్తి, వ్యయ పద్ధతులకు మధ్యస్థంగా ఆదాయ పద్ధతి ఉంటుంది. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాల్లో మొత్తం దేశీయాదాయాన్ని ఆదాయ పద్ధతిలో సూచిస్తారు.

భారతదేశంలో జీడీపీని కేంద్ర గణాంక సంస్థ (CSO) అంచనా వేస్తుంది. జీడీపీ పరమైన అంచనాల పరంగా ప్రపంచంలో భారతదేశం ఏడో అతిపెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థగా ఆవిర్భవించింది. కొనుగోలు శక్తి ఆధారిత అంచనాల (PPP) పరంగా భారతదేశం ప్రపంచంలో చైనా, అమెరికాల తర్వాత తృతీయ స్థానంలో ఉంది.

నామమాత్రపు జీడీపీ, వాస్తవ జీడీపీ మధ్య తేడా

జీడీపీని ప్రస్తుత ధరల్లో లెక్కిస్తే, అది నామమాత్రపు జీడీపీ. స్థిర ధరల్లో లెక్కిస్తే అది వాస్తవ జీడీపీ.

✪ నామమాత్రపు (Nominal) జీడీపీ = వస్తువులు, సేవల ప్రస్తుత ఉత్పత్తి × ప్రస్తుత ధరలు

✪ వాస్తవ (Real) జీడీపీ = ప్రస్తుత వస్తువులు, సేవలు × ప్రాతిపదిక సంవత్సరం ధరలు (స్థిర ధరలు)

✪ $\text{జీడీపీ డిఫ్లేటర్} = \dfrac{\text{నామమాత్రపు జీడీపీ}}{\text{వాస్తవ జీడీపీ}} \times 100$

జీడీపీ వృద్ధిరేటు

ఒక సంవత్సరం జీడీపీని గత సంవత్సరం జీడీపీతో పోల్చి, శాతంలో తెలిపితే దాన్ని జీడీపీ వృద్ధిరేటుగా చెబుతారు. జీడీపీ వృద్ధిరేటు అనేది ఒక దేశ ఆర్థిక వృద్ధిరేటుగా పేర్కొనవచ్చు. ఈ వృద్ధిరేటును శాతంలో తెలిపినప్పుడు అది ధనాత్మకం కావచ్చు, రుణాత్మకం కావచ్చు.

$$\text{వాస్తవ జీడీపీ} = \frac{\text{జీడీపీ}}{1 + \text{ప్రాతిపదిక సంవత్సర ద్రవ్యోల్బణం}}$$

✪ $\text{వాస్తవ జీడీపీ వృద్ధిరేటు} = \dfrac{\text{ప్రస్తుత సం. వాస్తవ జీడీపీ} - \text{గత సం. వాస్తవ జీడీపీ}}{\text{గత సంవత్సర వాస్తవ జీడీపీ}} \times 100$

ప్రాతిపదిక సంవత్సరం (Base year)

జీడీపీని గణించేటప్పుడు స్థిర ధరల్లో వాస్తవ జీడీపీని గణించేందుకు ప్రాతిపదిక సంవత్సర ధరలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. ప్రస్తుతం మన దేశ జీడీపీ లెక్కింపులో 2011 – 12 సంవత్సరాన్ని ప్రాతిపదిక సంవత్సరంగా పరిగణిస్తున్నారు.

కారకపు (Factor) వ్యయం

ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో ఉపయోగించే కారకాలైన భూమి, శ్రమ, మూలధనం, వ్యవస్థాపనం మొదలైన వాటికి చెల్లించే ప్రతిఫలాలను కారకపు వ్యయాలుగా చెప్పవచ్చు. భాటకం, వేతనం, వడ్డీ, లాభాలు అనేవి కారకపు ప్రతిఫలాలుగా పేర్కొనవచ్చు. పరోక్ష పన్నులు అనేవి కారకపు వ్యయాల్లో భాగం కావు. అయితే సబ్సిడీలను కారకపు ప్రతిఫలాల్లో భాగంగా చూపిస్తారు.

మార్కెట్ ధర

మార్కెట్లో వస్తువులు, సేవలకు కొనుగోలుదారుడు చెల్లించే ధర. దీన్ని డిమాండ్, సప్లయ్‌లను బట్టి నిర్ణయిస్తారు. అయితే దీనిలో పరోక్ష పన్నులు కలుస్తాయి. కారకాలకు లభించే సబ్సిడీ విలువను తీసివేయాలి.

మార్కెట్ ధరల్లో జీడీపీ, ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జీడీపీ మధ్య సంబంధం:

ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జీడీపీ = మార్కెట్ ధరల్లో జీడీపీ – పరోక్ష పన్నులు + సబ్సిడీలు

✪ స్థూల విలువ మదింపు (Gross Value Added), జీడీపీ:

జీవీఏ + పరోక్ష పన్నులు – సబ్సిడీలు = జీడీపీ

జీవీఏ, జీడీపీ

జీవీఏ, జీడీపీ అనేవి ఉత్పత్తిదారులు, వినియోగదారుల ఆర్థిక కార్యకలాపాల ద్వారా నిర్ధారితమవుతాయి. జీవీఏ ఉత్పత్తిదారుల నికర జమ అయితే, జీడీపీ వినియోగదారుల ఖర్చు. జీడీపీ అనేది జీవీఏ, నికర పరోక్ష పన్నుల సమ్మిళితం. జీవీఏని ఆర్థిక కార్యకలాపానికి సరైన సూచికగా చెప్పవచ్చు. ఇందులో పరోక్ష పన్నుల ప్రభావం ఉండదు. 2015 జనవరి నుంచి కేంద్ర గణాంక సంస్థ (CSO) వివిధ రంగాలవారీగా జీవీఏ అంచనాలను ప్రారంభించింది.

✪ ప్రాతిపదిక ధరల్లో జీవీఏ (GVA) = ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జీవీఏ + పరోక్ష పన్నులు – సబ్సిడీలు

✪ మార్కెట్ ధరల్లో జీడీపీ = ప్రాతిపదిక ధరల్లో జీవీఏ + పరోక్ష పన్నులు – సబ్సిడీలు

ప్రాతిపదిక ధరల్లో జీవీఏ (GVA) Vs కారకాల వ్యయం

మధ్యంతర వస్తువుల విలువ, అంతిమ వస్తువుల విలువ మధ్య తేడాను జీవీఏగా పేర్కొనవచ్చు. అంతిమ వస్తువుల విలువను ప్రాతిపదిక ధరల్లో, ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా చెప్పవచ్చు. ఉత్పత్తిదారుడి దృష్ట్యా వస్తువులు, సేవల విలువను ప్రాతిపదిక ధరల్లో చెప్పినట్లే ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా వస్తువులు, సేవల విలువ అవి పొందే ఆదాయాలకు లేదా ప్రతిఫలాలకు సమానం.

స్థూల జాతీయోత్పత్తి (Gross National Product – GNP)

దేశం లోపల, వెలుపల (abroad) దేశీయులు ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులు, సేవల విలువ. సాధారణంగా దీన్ని నిర్ణీత కాలం లేదా సంవత్సర కాలానికి పేర్కొంటారు.

జీఎన్‌పీ (GNP) = జీడీపీ (GDP) + నికర విదేశీకారక ఆదాయం.

జీడీపీ, జీఎన్‌పీ: దేశ ప్రాదేశిక సరిహద్దులకు లోబడి ఉత్పత్తి చేసిన అంతిమ వస్తువులు, సేవల ద్రవ్య విలువ జీడీపీ. దేశీయులు ప్రాదేశిక సరిహద్దుల వెలుపల (Abroad) ఉత్పత్తి చేసిన అంతిమ వస్తువులు, సేవల ద్రవ్య విలువ జీఎన్‌పీ.

తరుగుదల (Depreciation): స్థిర మూలధన వినియోగమే తరుగుదల. అంటే మూలధన ఆస్తుల వినియోగం పెరిగే కొద్దీ తరిగే విలువ.

✪ నికర దేశీయోత్పత్తి (NDP) మార్కెట్ ధరల్లో: ఎన్‌డీపీ (NDP) = జీడీపీ (GDP) – తరుగుదల

✪ జాతీయదాయం లేదా ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా నికర జాతీయోత్పత్తి:

$NNP_{fc} = GNP_{mp}$ – Depreciation (తరుగుదల) – పరోక్ష పన్నులు + సబ్సిడీలు

✪ తలసరి ఆదాయం $= \frac{\text{జాతీయాదాయం}}{\text{జనాభా}}$

✪ వాస్తవ తలసరి ఆదాయం $= \dfrac{\text{నామమాత్రపు (Nominal) తలసరి ఆదాయం}}{(1 + \text{ద్రవ్యోల్బణ రేటు})}$

ఆర్థిక వృద్ధికి సరైన సూచిక (జీడీపీ లేదా తలసరి ఆదాయం)

జనాభా వృద్ధిరేటు జీడీపీ వృద్ధిరేటు కంటే అధికంగా ఉన్నప్పుడు తలసరి ఆదాయంలో తగ్గుదల కనిపిస్తుంది. అందుకే 'ఆర్థిక వృద్ధిరేటు' గణనకు తలసరి ఆదాయం సరైన సూచిక అని పేర్కొనవచ్చు.

ఇంక్రిమెంటల్ క్యాపిటల్ – అవుట్‌పుట్ నిష్పత్తి (ICOR):

ఉపాధి మూలధన సామర్థ్యం, ఉత్పత్తి మధ్య సంబంధం తెలుపుతుంది. ఒక దేశ ఆర్థిక వృద్ధిరేటు నిర్ధారణకు దీన్ని ప్రాతిపదికగా తీసుకుంటారు.

ఉదా: 9% వృద్ధిరేటు సాధించాలంటే ICOR 4గా నిర్ధారిస్తే అప్పుడు పెట్టుబడి వృద్ధి 36% ఉండాలి. $(9 \times 4 = 36)$ అంటే ఒక రూపాయి విలువైన వస్తూత్పత్తికి కావాల్సిన అదనపు మూలధనాన్ని ICOR తెలుపుతుంది. ఇంకొక రకంగా చెప్పాలంటే 32 రూపాయల పెట్టుబడితో 8 రూపాయలు విలువైన వస్తూత్పత్తి జరిగిందనుకుంటే ICOR విలువ 4 అవుతుంది. $\left(\frac{32}{8} = 4\right)$

అంటే ఒక యూనిట్ ఉత్పత్తికి 4 యూనిట్ల మూలధనం కావాలి అని అర్థం. ICOR విలువ పెరిగిందంటే మూలధన ఉపాంత సామర్థ్యం తగ్గిందని అర్థం. ICOR పెట్టుబడి, 'ఆర్థిక వృద్ధి' మధ్య సంబంధం తెలుపుతుంది.

ఆర్థిక వృద్ధి $G = \frac{S}{V}$ దీనిలో 'S' అనేది GDPలో పొదుపు శాతం, 'V' అనేది క్యాపిటల్ అవుట్‌పుట్ నిష్పత్తి.

తక్కువ ICOR విలువ అధిక ఉపాంత మూలధన సామర్థ్యాన్ని తెలుపుతుంది.

పొదుపు రేటు $= \dfrac{\text{పొదుపు}}{\text{ఆదాయం}} \times 100$

ఆర్థిక వృద్ధి పెట్టుబడి రేటు, ICOR పై ఆధారపడి ఉంటుంది.

$$\text{ICOR} = \frac{\text{ఒక సంవత్సరంలో మొత్తం పెట్టుబడి}}{\text{ఆ సంవత్సరంలో GDP లో పెరుగుదల}}$$

ఉత్పత్తి జరిగినా, జరగకపోయినా విధించే పన్నులు, సబ్సిడీలు

లాన్యాడ్ రెవెన్యూ, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు, ఆస్తి పన్ను, వృత్తి పన్ను లాంటి పన్నులను ప్రొడక్షన్ పన్నులు అంటారు. ట్రాక్టర్లపై సబ్సిడీ, రుణాలపై వడ్డీ మాఫీ లాంటి వాటిని ప్రొడక్షన్ సబ్సిడీలు అంటారు. దీనికి భిన్నంగా ఉత్పత్తి చేసిన తర్వాత వస్తువులపై విధించే ఎక్సైజ్, అమ్మకం, జీఎస్‌టీ, ఎగుమతి, దిగుమతి సుంకాలను ప్రొడక్ట్ పన్నులుగా పేర్కొంటారు. ఆహారం, ఎరువులు, పెట్రోలియం ఉత్పత్తులైన గ్యాస్ మొదలైన వాటికి ఇచ్చే సబ్సిడీలను ప్రొడక్ట్ సబ్సిడీలు అంటారు

కొనుగోలు శక్తి ఆధారిత భావన

ఒక దేశ మార్కెట్లో కొన్ని వస్తువులు, సేవలను అంతే పరిమాణంలో వివిధ దేశాల్లో కొనుగోలు చేయడానికి కావాల్సిన నగదును కొనుగోలు శక్తి ఆధారిత భావన (పర్చేజింగ్ పవర్ పారిటీ – PPP) పేర్కొంటుంది. దీన్ని అమెరికన్ డాలర్లలో సూచిస్తారు. రెండు విభిన్న దేశాల మధ్య కొనుగోలు చేయదగిన వస్తువులు, సేవల మారకపు రేటును; ఆయా దేశాల కచ్చితమైన జీవన ప్రమాణాన్ని PPP సూచిస్తుంది. కొనుగోలు శక్తి ఆధారిత భావనను ప్రపంచ బ్యాంకు అంచనా వేస్తుంది. 2014లో `17.12 = US$1 గా ప్రపంచ బ్యాంకు లెక్కగట్టింది.

రచయిత: దాడి నారాయణ రావు

www.eenadupratibha.net
www.eenadupratibha.net